

Zitting 1975-1976

13 780

Bepalingen betreffende het giraal effectenverkeer

Nr. 1

KONINKLIJKE BOODSCHAP

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van Wet houdende Bepalingen betreffende het giraal effectenverkeer.

De toelichtende memorie (en bijlage), die het Wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

Soestdijk, 6 februari 1976

Juliana

Nr. 2

ONTWERP VAN WET

Wij, Juliana, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben dat het wenselijk is wettelijke bepalingen vast te stellen betreffende het giraal effectenverkeer;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Voor de toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde wordt verstaan onder:

«Onze Minister»: Onze Minister van Financiën;

«het centraal instituut»: een als zodanig door Onze Minister aangewezen rechtspersoon;

«een aangesloten instelling»: degene die als zodanig door het centraal instituut is toegelaten;

«effecten»: de effecten ten aanzien waarvan het centraal instituut heeft bepaald dat zij bij hem in bewaring kunnen worden gegeven.

Artikel 2

1. Vanwege Onze Minister wordt toezicht uitgeoefend op het centraal instituut. De toezichthouder wordt door Onze Minister benoemd en ontslagen.
2. De toezichthouder heeft het recht de vergaderingen van de organen van het centraal instituut bij te wonen en aldaar een raadgevende stem uit te brengen.
3. Het bestuur van het centraal instituut is gehouden aan de toezichthouder al die inlichtingen te verstrekken welke deze tot een behoorlijke uitoefening van het toezicht nodig acht.
4. Onze Minister kan nadere regels vaststellen betreffende dit toezicht. Deze regels worden bekend gemaakt in de Nederlandse Staatscourant.
5. Wijziging van de statuten van het centraal instituut behoeft de voorafgaande schriftelijke goedkeuring van Onze Minister.

Artikel 3

1. Onze Minister kan op voordracht van de toezichthouder besluiten van organen van het centraal instituut vernietigen wegens strijd met de statuten, met de in artikel 4 bedoelde regels of met de eisen van een behoorlijk giraal effectenverkeer.
2. Een voordracht tot vernietiging moet worden gedaan binnen tien dagen na die waarop de toezichthouder van het besluit heeft kennis gekregen. Hangende de beslissing op de voordracht is het besluit geschorst.
3. Onze Minister geeft zijn beschikking binnen zestig dagen na die waarop de voordracht tot vernietiging is gedaan. Is binnen die termijn geen beschikking gegeven, dan neemt de schorsing van het besluit een einde en kan het besluit niet meer door Onze Minister worden vernietigd. Onze Minister kan zijn beslissing ten hoogste tweemaal voor zestig dagen verdagen. Van iedere verdaging wordt vóór de afloop van de termijn schriftelijk aan het centraal instituut en de toezichthouder kennis gegeven.
4. De toezichthouder geeft van een voordracht tot vernietiging onverwijld kennis aan het centraal instituut. Onze Minister geeft van zijn beschikking onverwijld kennis aan de toezichthouder en aan het centraal instituut.

Artikel 4

Het centraal instituut stelt regels vast betreffende de toelating als aangesloten instelling en betreffende de intrekking van zodanige toelating. Deze regels behoeven de goedkeuring van Onze Minister en worden bekend gemaakt in de Nederlandse Staatscourant.

Artikel 5

1. Degene wiens verzoek tot toelating als aangesloten instelling is afgewezen of degene wiens toelating als aangesloten instelling is ingetrokken, kan daartegen in beroep komen bij Onze Minister.
2. Het beroep moet worden ingesteld binnen dertig dagen na de dag, waarop de beslissing tot afwijzing van het verzoek tot toelating als aangesloten instelling of de beslissing tot intrekking van een zodanige toelating ter kennis is gebracht van de indiener van het beroepschrift of een beslissing tot toelating als aangesloten instelling geacht wordt te zijn geweigerd.
3. Een verzoek tot toelating als aangesloten instelling wordt geacht te zijn afgewezen, indien binnen een termijn van negentig dagen na de indiening van het verzoek geen beslissing ter kennis van de verzoeker is gebracht.
4. Het beroepschrift geeft de gronden aan waarop het beroep berust.

Artikel 6

1. Onze Minister beslist binnen zestig dagen na ontvangst van het in artikel 5, vierde lid, bedoelde beroepschrift. De Minister stelt de indiener en het

centraal instituut in de gelegenheid zich te doen horen, al dan niet bijgestaan dan wel vertegenwoordigd door een gemachtigde. De met redenen omklede beslissing wordt schriftelijk aan de indiener en het centraal instituut medegedeeld. Onze Minister kan zijn beslissing voor ten hoogste dertig dagen verdagen. Van de verdaging wordt vóór de afloop van de eerstgenoemde termijn van zestig dagen schriftelijk aan de indiener en aan het centraal instituut medeling gedaan.

2. Onze Minister kan nadere regels geven met betrekking tot de behandeling van het beroep. Deze regels worden bekend gemaakt in de Nederlandse Staatscourant.

Artikel 7

1. De beslissing van het centraal instituut tot intrekking van de toelating als aangesloten instelling is geschorst, zolang het beroep tegen die beslissing openstaat en zolang een overeenkomstig artikel 5 tegen die beslissing ingesteld beroep aanhangig is.

2. In afwijking van artikel 80 van de Wet op de Raad van State is de beslissing van het centraal instituut tot intrekking van de toelating als aangesloten instelling geschorst, zolang beroep als bedoeld in de Wet administratieve rechtspraak overheidsbeschikkingen tegen de beslissing van de Minister openstaat en zolang het onderzoek van zodanig tegen die beslissing ingesteld beroep aanhangig is.

3. Nadat de beslissing van het centraal instituut tot intrekking van de toelating als aangesloten instelling onherroepelijk is geworden, behoudt de aangesloten instelling haar hoedanigheid, voor zover dit nodig is voor de afwikkeling van de verzameldepots die op het tijdstip waarop de beslissing onherroepelijk is geworden reeds bestonden.

Artikel 8

Het centraal instituut bepaalt welke effecten voor de toepassing van deze wet als effecten van eenzelfde soort zullen worden beschouwd.

HOOFDSTUK 2

Verzameldepot

TITEL 1

Algemeen

Artikel 9

1. Alleen een aangesloten instelling kan een verzameldepot in de zin van deze wet houden.

2. Ten aanzien van iedere soort effecten bestaat een afzonderlijk verzameldepot.

Artikel 10

Tot een verzameldepot behoren:

a. alle effecten van de betreffende soort die onder de instelling berusten of voor de instelling worden bewaard, met uitzondering van die ten aanzien waarvan de instelling tot afzonderlijke bewaring verplicht is;

b. het ten name van de instelling staande aandeel in het verzameldepot van effecten van de betreffende soort bij een andere instelling;

c. het ten name van de instelling staande aandeel in het in hoofdstuk 3 bedoelde girodepot van effecten van de betreffende soort;

d. in het geval dat effecten als bedoeld onder a verloren zijn gegaan, de rechten daaruit of de daarvoor in de plaats getreden vorderingen tot vergoeding, alsmede hetgeen uit hoofde daarvan is ontvangen;

e. alle overige goederen die geacht moeten worden in de plaats te zijn getreden van onder a bedoelde effecten of van een onder b en c bedoeld aandeel.

Artikel 11

1. De instelling is belast met het beheer van het verzameldepot.

2. Zij kan tegenover derden de rechten van degenen aan wie het verzameldepot toebehoort, uitoefenen, indien dit voor een goed beheer dienstig kan zijn.

3. Het tweede lid is niet van toepassing op het recht tot bijeenroeping van een vergadering van aandeelhouders of houders van andere effecten, tot het bijwonen van en het woordvoeren in een zodanige vergadering, tot het uitoefenen van stemrecht en tot het doen instellen van een onderzoek naar het beleid en de gang van zaken van een rechtspersoon, als bedoeld in artikel 345 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 12

1. Bewaargeving van effecten bij een aangesloten instelling heeft tot gevolg dat degene aan wie de effecten toebehoorden op het tijdstip waarop zij door de instelling ter bewaring in ontvangst zijn genomen, alsdan in het verzameldepot gerechtigd wordt als deelgenoot gezamenlijk met hen die daarin op dat tijdstip reeds gerechtigd waren. Voor zover de effecten bezwaard waren met een beperkt recht, komt dit op zijn aandeel te rusten.

2. Het aandeel wordt berekend naar evenredigheid van de hoeveelheid van de door de bewaargever ingebrachte effecten.

3. De instelling is verplicht tot teruggave aan de bewaargever van effecten uit het verzameldepot tot een hoeveelheid die overeenkomt met hetgeen door deze in bewaring is gegeven; de bewaargever heeft geen recht op teruggave van dezelfde stukken.

4. De vorige leden zijn niet van toepassing indien de instelling zich tot afzonderlijke bewaring heeft verplicht.

Artikel 13

Indien effecten uit anderen hoofde dan bewaargeving aan een aangesloten instelling worden toevertrouwd, zijn de bepalingen betreffende de in het eerste lid van het vorige artikel bedoelde bewaargeving van overeenkomstige toepassing, tenzij de rechtsverhouding meebrengt dat de aangesloten instelling tot afzonderlijke bewaring verplicht is.

Artikel 14

1. Verrijking van effecten door een aangesloten instelling uit hoofde van een levering door een beschikkingsonbevoegde heeft tot gevolg dat degene aan wie de effecten toebehoorden op het tijdstip waarop zij aan de instelling zijn geleverd, alsdan in het verzameldepot gerechtigd wordt als deelgenoot gezamenlijk met hen die daarop op dat tijdstip reeds gerechtigd waren. Voor zover de effecten bezwaard waren met een beperkt recht, komt dit op zijn aandeel te rusten.

2. Het vorige lid is niet van toepassing, indien de instelling de effecten te goeder trouw verkregen heeft.

Artikel 15

De instelling draagt desgewenst zorg dat de deelgenoten het aan de effecten verbonden stemrecht, ieder tot de hoeveelheid waarvoor hij in de aanwezige effecten deelgenoot is, kunnen uitoefenen.

TITEL 2

Vervreemding en bezwaring

Artikel 16

1. Behoort een verzameldepot toe aan twee of meer deelgenoten, dan kan ieder over zijn aandeel daarin beschikken. Hij kan ook beschikken over een gedeelte van zijn aandeel, voor zover daardoor geen aandelen ontstaan die niet overeenkomen met een of meer effecten.

2. Een deelgenoot kan niet beschikken over zijn aandeel in een tot een verzameldepot behorend goed afzonderlijk.

Artikel 17

Levering van een aandeel in een verzameldepot geschiedt door bijschrijving op naam van de verkrijger in het daartoe bestemde deel van de administratie van de aangesloten instelling.

Artikel 18

Voor zover een bijschrijving van effecten geschiedt tot een grotere hoeveelheid dan waarover de aangesloten instelling bevoegd was te beschikken, maakt zij de verkrijger geen deelgenoot in het verzameldepot. Was de verkrijger te goeder trouw op het tijdstip dat hij van de bijschrijving kennis kreeg, dan wordt hij niettemin deelgenoot naar evenredigheid van de bijgeschreven hoeveelheid.

Artikel 19

1. Een overdracht van een aandeel aan de aangesloten instelling is ondanks onbevoegdheid van de vervreemder geldig, indien de instelling te goeder trouw was op het tijdstip van de bijschrijving op haar naam.

2. Een overdracht van een aandeel aan een ander dan de aangesloten instelling in opdracht van de in het vorige lid bedoelde vervreemder is geldig, indien de verkrijger te goeder trouw was op het tijdstip dat hij van de bijschrijving kennis kreeg.

Artikel 20

1. Vestiging van een pandrecht op een aandeel in een verzameldepot ten behoeve van een ander dan de aangesloten instelling geschiedt door bijschrijving op een ten name van de pandhouder staande pandrekening in de administratie van de instelling.

2. Ondanks onbevoegdheid van de pandgever is de vestiging van het pandrecht geldig, indien de pandhouder op het tijdstip dat hij van de bijschrijving kennis kreeg, te goeder trouw was.

Artikel 21

1. Vestiging van een pandrecht op een aandeel in een verzameldepot ten behoeve van de aangesloten instelling geschiedt door overeenkomst tussen de pandgever en de instelling.

2. Ondanks de onbevoegdheid van de pandgever is de vestiging van het pand geldig, indien de pandhouder op het tijdstip van het ontstaan te goeder trouw was.

Artikel 22

1. De pandhouder is in geval van verzuim van de schuldenaar bevoegd om hetzij uitlevering te vorderen en de uitgeleverde effecten op een effec-

tenbeurs overeenkomstig artikel 1201, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek te doen verkopen hetzij effecten van de betreffende soort en hoeveelheid op voormelde wijze te doen verkopen en vervolgens te doen leveren door middel van bijschrijving als in deze wet bedoeld.

2. Van het vorige lid kan niet ten nadele van de pandgever worden afgeweken.

Artikel 23

Vestiging van een vruchtgebruik op een aandeel in een verzameldepot geschiedt door bijschrijving op een ten name van de vruchtgebruiker staande vruchtgebruikrekening in de administratie van de aangesloten instelling.

Artikel 24

Is onder een aangesloten instelling derden-beslag gelegd op het aandeel van een deelgenoot in een verzameldepot, dan kunnen ter keuze van de arrestant de in artikel 752 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bedoelde afgifte en executie worden vervangen door verkoop van effecten van de betreffende soort en hoeveelheid op een effectenbeurs overeenkomstig artikel 1201, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, gevolgd door levering door middel van bijschrijving als in deze wet bedoeld.

Artikel 25

1. Een aangesloten instelling is verplicht van een door haar verrichte bijschrijving terstond een kennisgeving te zenden aan degene op wiens naam de bijschrijving heeft plaatsgevonden.

2. Van het voorgaande lid kan niet bij overeenkomst worden afgeweken.

3. Van de in het eerste lid bedoelde verplichting kan ten aanzien van bepaalde soorten effecten vrijstelling worden verleend door of namens Onze Minister.

TITEL 3

Uitlevering en verdeling

Artikel 26

1. Een deelgenoot heeft te allen tijde recht op uitlevering van de hoeveelheid effecten, waarvoor hij deelgenoot is.

2. Is het verzameldepot niet toereikend om aan iedere deelgenoot de hoeveelheid effecten waarvoor hij deelgenoot is, uit te leveren, dan mag de instelling aan een deelgenoot slechts zoveel effecten uitleveren als in verband met de rechten van de andere deelgenoten mogelijk is.

Artikel 27

1. De verdeling van een verzameldepot dat niet toereikend is om aan iedere deelgenoot de hoeveelheid effecten, waarvoor hij deelgenoot is, uit te leveren, geschiedt overeenkomstig de volgende regels.

2. Aan ieder der deelgenoten worden naar evenredigheid van zijn aandeel zoveel effecten uitgeleverd als in verband met de rechten van de andere deelgenoten mogelijk is. Blijft een hoeveelheid effecten over die voor een zodanige verdeling te klein is, dan worden zij, tenzij de deelgenoten anders overeenkomen, op een effectenbeurs verkocht en wordt de opbrengst onder de deelgenoten naar evenredigheid van ieders aandeel verdeeld.

3. Andere tot het verzameldepot behorende goederen worden op de daartoe meest geschikte wijze te gelde gemaakt en de opbrengst wordt onder de deelgenoten naar evenredigheid van ieders aandeel verdeeld.

Artikel 28

1. Indien de instelling die het verzameldepot houdt, zelf deelgenoot is, wordt haar bij toepassing van het voorgaande artikel slechts toegedeeld hetgeen overblijft, nadat de andere deelgenoten zoveel hebben ontvangen, dat zij niets meer uit hoofde van hun aandeel hebben te vorderen.
2. Het eerste lid geldt niet, indien de instelling bewijst dat het tekort is ontstaan door omstandigheden die haar niet kunnen worden toegerekend.

Artikel 29

Levert de instelling aan een deelgenoot meer effecten uit dan waartoe zij ingevolge de drie voorgaande artikelen bevoegd is, dan kan het teveel uitgeleverde door de instelling worden teruggevorderd, tenzij de deelgenoot op het tijdstip van de uitlevering te goeder trouw was.

Artikel 30

De instelling is tot uitlevering bevoegd zonder medewerking van de andere deelgenoten.

Artikel 31

1. Bij uitlevering van effecten uit hoofde van een aandeel waarop een beperkt recht rust, komt dit beperkte recht mede op de uitgeleverde effecten te rusten.
2. Het eerste lid is bij uitkeringen als bedoeld in artikel 27, tweede lid, tweede zin, en derde lid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 32

Degene die overeenkomstig artikel 12, eerste lid, een hoeveelheid effecten in bewaring heeft gegeven maar daarvoor geen deelgenoot is, wordt vermoed bevoegd te zijn de rechten van de deelgenoot uit de artikelen 15, 26 en 27 uit te oefenen.

TITEL 4

Faillissement

Artikel 33

In geval van faillissement van de aangesloten instelling is de curator belast met het beheer van het verzameldepot. Hij brengt het verzameldepot tot verdeling met inachtneming van de bepalingen van deze wet. Indien het bedrijf van de gefailleerde instelling overeenkomstig artikel 98 van de Faillissementswet wordt voortgezet, is de curator bevoegd tot verdeling van het verzameldepot over te gaan.

HOOFDSTUK 3

Girodepot

TITEL 1

Algemeen

Artikel 34

1. Alleen het centraal instituut kan een girodepot in de zin van deze wet houden.
2. Ten aanzien van iedere soort effecten bestaat een afzonderlijk girodepot.

Artikel 35

Tot een girodepot behoren:

- a. alle effecten van de betreffende soort die onder het centraal instituut berusten of voor het centraal instituut worden bewaard;
- b. het ten name van het centraal instituut staande tegoed terzake van effecten van de betreffende soort, die berusten onder of bewaard worden voor instellingen in het buitenland, die op verzoek van het centraal instituut door Onze Minister zijn aangewezen;
- c. in het geval dat effecten als bedoeld onder **a** verloren zijn gegaan, de rechten daaruit of de daarvoor in de plaats getreden vorderingen tot vergoeding, alsmede hetgeen uit hoofde daarvan is ontvangen;
- d. alle overige goederen die geacht moeten worden in de plaats te zijn getreden van onder **a** bedoelde effecten of van een onder **b** bedoeld tegoed.

Artikel 36

1. Het centraal instituut is belast met het beheer van het girodepot.
2. Het centraal instituut kan tegenover derden de rechten van degenen aan wie het girodepot toebehoort, uitoefenen, indien dit voor een goed beheer dienstig kan zijn.
3. Het tweede lid is niet van toepassing op het recht tot bijeenroeping van een vergadering van aandeelhouders of houders van andere effecten, tot het bijwonen van en het woord voeren in een zodanige vergadering, tot het uitoefenen van stemrecht en tot het doen instellen van een onderzoek naar het beleid en de gang van zaken van een rechtspersoon, als bedoeld in artikel 345 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 37

1. Alleen een aangesloten instelling kan effecten in bewaring hebben bij het centraal instituut.
2. De rechten jegens het centraal instituut worden door de aangesloten instelling op eigen naam uitgeoefend voor hen aan wie de effecten toebehooren.

Artikel 38

1. Zij aan wie de in bewaring gegeven effecten toebehoorden op het tijdstip waarop zij door het centraal instituut ter bewaring in ontvangst zijn genomen, worden alsdan in het girodepot gerechtigd als deelgenoten gezamenlijk met hen die daarin op het tijdstip van de bewaargeving reeds gerechtigd waren.

2. Het aandeel in het girodepot staat op naam van de aangesloten instelling.

3. Het aandeel wordt berekend naar evenredigheid van de hoeveelheid van de door de aangesloten instelling ingebrachte effecten.

4. Het centraal instituut is verplicht tot teruggave aan de aangesloten instelling van effecten uit het girodepot tot een hoeveelheid die overeenkomt met hetgeen door de instelling in bewaring is gegeven; de instelling heeft geen recht op teruggave van dezelfde stukken.

Artikel 39

Het centraal instituut draagt zorg dat de aangesloten instellingen kunnen voldoen aan hun in artikel 15 bedoelde verplichting ten aanzien van het aan de effecten verbonden stemrecht.

TITEL 2

Vervreemding en bezwaring

Artikel 40

1. Het ten name van een aangesloten instelling staande aandeel in een girodepot is overdraagbaar. Ook een gedeelte van zodanig aandeel is overdraagbaar, voor zover daardoor geen aandelen ontstaan die niet overeenkomen met een of meer effecten.

2. Het aandeel in een tot een girodepot behorend goed afzonderlijk is niet overdraagbaar.

Artikel 41

1. Levering tussen aangesloten instellingen van een aandeel in een girodepot geschiedt door bijschrijving op naam van de verkrijgende instelling in het daartoe bestemde deel van de administratie van het centraal instituut.

2. Ondanks onbevoegdheid van die instelling is een overdracht van een aandeel geldig, indien de verkrijgende instelling op het tijdstip dat zij van de bijschrijving kennis kreeg, te goeder trouw was.

Artikel 42

1. Vestiging van een pandrecht ten behoeve van een andere aangesloten instelling op een aandeel in een girodepot geschiedt door bijschrijving op een ten name van de andere instelling staande pandrekening in de administratie van het centraal instituut.

2. Artikel 20, tweede lid, en artikel 22 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 43

1. Het centraal instituut is verplicht van een door hem verrichte bijschrijving terstond een kennisgeving te zenden aan de instelling op wier naam de bijschrijving heeft plaatsgevonden.

2. Van het voorgaande lid kan niet bij overeenkomst worden afgeweken.

Artikel 44

Derden-beslag onder het centraal instituut op een ten name van een instelling staand aandeel in een girodepot is niet toegelaten.

TITEL 3

Uitlevering en verdeling

Artikel 45

1. Een aangesloten instelling heeft te allen tijde recht op uitlevering van de haar toekomende hoeveelheid effecten.
2. Is het girodepot niet toereikend om aan iedere instelling de in het vorige lid bedoelde hoeveelheid effecten uit te leveren, dan mag het centraal instituut aan een instelling slechts zoveel effecten uitleveren als in verband met de rechten van de andere instellingen mogelijk is.

Artikel 46

De verdeling van een girodepot dat niet toereikend is om aan iedere instelling de haar toekomende hoeveelheid effecten uit te leveren, geschiedt door overeenkomstige toepassing van artikel 27, tweede en derde lid.

Artikel 47

Levert het centraal instituut aan een instelling meer effecten uit dan waartoe het ingevolge de vorige twee artikelen bevoegd is, dan kan het teveel uitgeleverde door het centraal instituut worden teruggevorderd, tenzij de instelling op het tijdstip van de uitlevering te goeder trouw was.

Artikel 48

Het centraal instituut is tot uitlevering bevoegd zonder medewerking van de andere instellingen op wier naam aandelen in het girodepot staan.

Artikel 49

1. Bij uitlevering van effecten uit hoofde van een aandeel waarop een pandrecht rust, komt dit pandrecht mede op de uitgeleverde effecten te rusten.
2. Het eerste lid is bij uitkeringen als bedoeld in artikel 27, tweede lid, tweede zin, en derde lid van overeenkomstige toepassing.

HOOFDSTUK 4

Slotbepaling

Artikel 50

1. Deze wet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.
2. Zij kan worden aangehaald als «Wet giraal effectenverkeer».

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

De Minister van Financiën,